

Список використаних джерел:

1. Бондаренко Ю. Урок літератури в системі національного виховання / Ю. Бондаренко // Рідна шк. 1998. – № 9. – С. 22–26.
2. Жила С. Теорія і практика вивчення української літератури у взаємозв'язках із різними видами мистецтв у старших класах загальноосвітньої школи [Текст] : дис... д-ра пед. наук: 13.00.02 / Жила Світлана Олексіївна ; Чернігівський держ. педагогічний ун-т ім. Т.Г. Шевченка. – К., 2004. – 465 арк. + дод. арк. 467–579.
3. Методика викладання української літератури в старшій школі на екзистенціально-діалогічних засадах [Текст] : дис... д-ра пед. наук: 13.00.02 / Токмань Ганна Леонідівна ; Переяслав-Хмельницький держ. педагогічний ун-т ім. Григорія Сковороди. – К., 2002. – 487 арк.

Денисенко А.М.

студент,

Науковий керівник: Чехуніна А.О.

кандидат мистецтвознавства, доцент,

Херсонський державний університет

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В МОЛОДШИХ КЛАСАХ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ

Реалії сьогодення в усіх галузях життя України, а також мінливість сучасного світу обумовлюють виникнення нових вимог до національної системи освіти та виховання, провідним завданням якої є створення сприятливих умов для «всебічного розвитку дитини як цілісної особистості, її здібностей і дарувань, збагачення на цій основі творчого й інтелектуального потенціалу народу, формування громадянина України, здатного до свідомого суспільного вибору» [1]. Вагоме значення в процесі реалізації завдання вітчизняної системи освіти та виховання відіграють

дисципліни художньо-естетичного циклу. Одним із компонентів дисциплін художньо-естетичного циклу є музичне мистецтво. Супроводжуючи людину з самого раннього дитинства, музика є найбільш простим для сприйняття видом мистецтва, яке володіє значним впливом на всебічний розвиток особистості, торкаючись найпотаємніших куточків людської душі, пробуджуючи широке розмаїття емоцій та переживань та будучи засобом чуттєво-образного пізнання навколишнього світу. Саме музичному мистецтву надано першочергове значення у формуванні особистої системи цінностей дітей та молоді та у розвитку їх творчих здібностей.

Нажаль, за рахунок надзвичайного впливу технічних інновацій та медійних засобів спілкування, виникнення численної кількості соціальних мереж, через які відбувається просування сучасних тенденцій та трендів, загалом низької культурно-естетичної якості, у нескінченному потоці інформації в галузі масової культури, відбувається зниження культурного рівня дітей та молоді, інтелектуальний занепад та деградація. Мистецтво та культура у їх первинному сенсі втрачають свою позицію у системі освіти та виховання молодого покоління. Такі реалії вимагають переосмислення ролі дисциплін художньо-естетичного циклу у процесі розвитку повноцінної та самодостатньої особистості, яка є майбутнім держави та нації.

Як вже зазначалось вище, провідну роль у розвитку творчих здібностей школярів надано мистецтву, зокрема музичному. Основною формою організації музичного виховання у школі виступає урок музики під час якого виконується низка важливих завдань: стимулювання інтересу до музичного мистецтва та до творчої діяльності, формування пізнавальних та емоційно-мотиваційних функцій, розвиток творчого мислення та здібностей, виховання таких якостей характеру учнів, як – наполегливість, працьовитість тощо. Успіх проведення уроку музики в школі, як і будь-якого іншого навчального предмету, значним чином

залежить від педагога, до постаті якого висувається ряд вимог. Перш за все, вчитель з музики має володіти відповідними знаннями з педагогіки та методики викладання музичного мистецтва, бути гарним психологом, а також мати високий рівень володіння матеріалом у межах своєї дисципліни [2].

Під час уроку музики відбувається розвиток особистості учнів, їх творчих здібностей та креативності завдяки таким видам діяльності, як: слухання музики, вокально-хорова діяльність, вивчення музичної грамоти, музично-ритмічні рухи, гра на музичних інструментах. Слухання музики є первинним видом творчої музичної діяльності, він, як вважає Чехуніна А. [3, с. 121–122], обумовлює формування усвідомленого музичного сприйняття, образного та асоціативного мислення, розвиває музичний інтелект, ціннісні та естетичні орієнтири, допомагає засвоїти складові музичної мови. Важливе місце на уроці музики у школі також відводиться музично-творчій діяльності – інсценуванню музичних творів, малюванню під час їх прослуховування, створенню елементарних музичних інструментів та творів тощо, та імпровізації – вокальній, інструментальній, ритмічній, пластичній тощо. Кожен з цих видів діяльності сприяє творчому самовираженню учнів. Поєднання вищезазначених видів діяльності визначає дидактичну структуру уроку музичного мистецтва.

Найбільш вживаними видами діяльності на уроках музичного мистецтва в молодших класах загальноосвітньої школи є вокально-хорова діяльність, зокрема хоровий спів, вивчення нотної грамоти та слухання музичних творів. Часто структура уроку доповнюється та розширюється такими видами діяльності, як: музично-пластичні рухи, музикування на елементарних музичних інструментах, бесіда за темою уроку, ігри тощо, що обумовлюється темою уроку.

Необхідно зазначити, що структура уроку з музичного мистецтва у молодших класах загальноосвітньої школи має свої особливості. Однією з вимог до уроку з музичного мистецтва у

молодшій школі, що визначає ефективність навчального процесу є уникнення одноманітності діяльності на уроці, що обумовлюється віковими та психофізіологічними особливостями молодших школярів. Одноманітність на уроках музичного мистецтва в молодшій школі призводить до швидкої втомлюваності учнів та розсіяної уваги. Постійна зміна видів діяльності дозволяє утримувати увагу учнів та їх інтерес до предмету на належному рівні.

Використання на уроках з музичного мистецтва у молодших класах загальноосвітньої школи таких видів діяльності, як: слухання музики, хоровий спів, музично-ритмічні рухи, гра на музичних інструментах тощо та постійна їх зміна з метою уникнення шаблонності при проведенні уроку, сприяє розвитку в учнів музичного слуху та пам'яті, почуття ритму, співацької культури, фантазії та творчої уяви, вокально-хорових навичок та теоретичних знань з музичного мистецтва, а також сприяє морально-естетичному вихованню, формуванню особистості та світоглядної позиції учнів.

Список використаних джерел:

1. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI ст.»): Постанова Кабінету Міністрів України від 3 листопада 1994 року № 896. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF#Text>.

2. Методика музичного виховання: Урок музичного мистецтва в сучасній українській школі: методичні рекомендації до змісту, організації та проведення уроків музичного мистецтва в ЗОШ для студентів денної та заочної форм навчання напряму підготовки 6020204 «Музичне мистецтво», 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) / укладач М.М. Качур. Мукачево : МДУ, 2017. 26 с.

3. Чехуніна А. Психологічна установка як фактор формування музичного сприйняття у студентів немусичних спеціальностей. *Наукові записки Серія: педагогічні науки.* / за ред. Радул В.В. та ін. Кіровоград, 2015. Вип. 139. С. 119–124. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nz_p_2015_139_33 (дата звернення: 10.06.2021).